

2. IGAZGATÁS

2.1 IRÁNYÍTÁS, MENEDZSMENT

A könyvtár működését meghatározó szabályzatok és szervezeti változások

A 2020. évi XXXII. törvény előírásai alapján, a közalkalmazotti jogviszony megszűnésével a könyvtár szervezeti és működési szabályzatát módosítani kellett. A közalkalmazotti jogviszony átalakulása kapcsán nyolc könyvtári dolgozó nem fogadta el a könyvtár által adott ajánlatot, az ő jogviszonyuk október 31-én megszűnt. November 1-jétől a könyvtár munkatársai a Munka törvénykönyve hatálya alá tartoznak.

Az év folyamán az Informatikai Üzemeltetési Osztály megszűnt, az üzemeltetéssel kapcsolatos feladatokat átadtuk az MTA Titkárság Informatikai Főosztálynak a hozzájuk kapcsolódó bértömeggel együtt.

Baráth Eszter végleges kinevezést kapott a Könyvtár gazdasági irányítására.

A 2020. évi belső ellenőri munka vizsgálati tárgya az MTA KIK szabályzatainak szabályszerűségi ellenőrzése volt.

Könyvtárunkban 2020-ban három kutató dolgozott fiatal kutatói álláshelyen. Kiss Anna a Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztályon a publikációs stratégiák és kutatói életpályák témakörben végzett kutatásokat, Zsidi Bernát az Akadémiai Levéltárban az MTA 1950-es évekbeli törtével összefüggő iratanyagot tanulmányozta, Rottár Máté pedig a Keleti Gyűjteményben a mongol anyagot feldolgozását végezte. Kiss Anna és Zsidi Bernát féldíós beszámolóját októberben elfogadta az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (2019-től ez az intézmény kezeli a korábbi akadémiai fiatal kutatói álláshelyeket).

Az év során tárgyalásokat kezdeményeztünk az MTA új vezetőségével a Könyvtár költségvetéséről. 2013 óta a Könyvtár fenntartói támogatása nem változott, a megszokott Akadémiai pályázati lehetőségek megszűnésével országos szakkönyvtári alapfeladatainknak sem tudunk megfelelni.

Stratégiai célkitűzések megvalósítása

A 2020. évi továbbképzési tervünket nem tudtuk teljes mértékben megvalósítani a koronavírus-járvány okozta lezárások miatt. Helyben, illetve online szerveztük meg a kollégák nyelvi képzését: angol nyelvi képzésen 13 fő, szakmai továbbképzésen 15 fő vett részt.

Az EISZ előfizetői köre 251 intézményre bővült. Az EISZ Programtanács által elfogadott stratégia alapján 2020-ban két éves átmeneti szerződést kötöttünk a Springer Nature kiadóval, mely az előfizetési díjon kívül publikációs díjakat is tartalmaz, így a hazai kutatók és oktatók számára újabb APC-mentes nyílt

hozzáférésű publikálásra adunk lehetőséget a nemzeti licenc kapcsán. Továbbá két éves időtartamra kötöttünk szerződést e-könyvcsomagok vásárlására. A COMPASS+ adatbázis fejlesztési időszaka lezárult. Együttműködési megállapodást írtunk alá az Országos Széchényi Könyvtárral az intézményeink által kiadott monográfiák folyamatos cseréjéről. Előkészítettük, és csak aláírásra vár az Országos Széchényi Könyvtárral kötendő másik megállapodás a Szántai-gyűjteményünkbe tartozó térképek (kb. 100 db) digitalizálásáról és bibliográfiai leírásáról.

A 2019–2023 közötti időszakra vonatkozó stratégiánknak megfelelően a külföldi elektronikus tartalmakhoz folyamatos hozzáférést biztosítottunk, a hazai tudományos kutatást számba vevő nemzeti bibliográfiai adatbázist folyamatosan bővítjük, a rendszerben lévő anomáliákat javítjuk. Nemzetközi szinten is közreműködünk a tudományometriai módszerek megújításán. Folytattuk a digitalizálást és a cédulakatalógus elektronikus feldolgozását.

Az MTA Elnöksége által 2019. január 29-én elfogadott stratégiát az MTA átalakulása miatt újra kell gondolni. Az Eötvös Loránd Kutatási Hálózattal folyamatos konzultációt folytatunk az együttműködés lehetőségéről és a magyar tudományos publikációs kibocsátás láthatóvá tételéről.

A koronavírus-járvány okozta intézkedések, új szolgáltatások

Az éves munkatervben meghatározottakat a tavasz folyamán sürgősen át kellett dolgoznunk, az osztályvezetők és projektgazdák tanúbizonyságát adtak rugalmasságuknak és szervezőképességüknek. A könyvtár néhány nap alatt átállt az online szolgáltatásra és az otthoni munkavégzésre.

Az MTA Titkárságon érvényben lévő elnöki és főtitkári együttes, többször megújított rendelkezésnek megfelelően és a vonatkozó kormányrendeletekkel összhangban a járványveszéllyel kapcsolatosan főigazgatói utasítást adtunk ki a megelőzés érdekében. Március 14-től a könyvtár az olvasók számára bezárt, a helyben használatot felfüggesztettük, újabb raktári kéréseket nem fogadtunk, a már elküldött raktári kéréseket még egy hétig teljesítettük. Júliustól plexi falakat állítottunk fel mind a három olvasóteremben, a helyben használat szabályait módosítottuk, ügyelve az operatív törzs ajánlásaira. Augusztusban elkészültek az önkiszolgáló ruhatári szekrények, ezzel is csökkentve a személyes érintkezéseket és lehetséges fertőzéseket. Július 6-tól november 11-ig a könyvtár újra megnyitotta olvasótermeit. Az ősz folyamán (szeptember 15-én, október 22-én és november 10-én) három újabb, egyre szigorodó szabályrendszert vezettünk be.

Új szolgáltatásokat indítottunk, azokhoz az adatbázisokhoz, melyekhez nem lehetett távolról hozzáférni. EduID azonosítást vezettünk be, mely lehetővé tette, hogy távolról is hozzáférjenek olvasóink az előfizetett adatbázisokhoz.

Olvasóinknak hírlevélben küldtük meg a hozzáféréssel kapcsolatos tudnivalókat, felhívtuk a figyelmet a repozitóriumban lévő dokumentumok kutathatóságára, és új szolgáltatásként a 30 oldalnál nem hosszabb szakirodalmi kéréseket szkenneltük és elektronikusan küldtük meg kutatóinknak.

Munkatársaink többsége otthonról dolgozott, az osztályvezetők hetente küldték meg az elvégzett munkáról szóló beszámolót.

A Tájékoztató és Olvasószolgálati Osztály munkatársai részben az elektronikusan érkezett igényeket szolgálták ki (133 kérésre 2250 oldal), folytatták a Magyar Tudományos Művek Tárában az Akadémikus bibliográfiát, az év során 4900 közleményrekord került be így az MTMT-be. A bejáró kollégák folytatták az RFID tagek felszerelését (38 500 db, ami a tavalyi mennyiség ötszöröse). A nyári hónapokban kialakítottuk az új olvasótermi szabadpolcos állomány rendszerét, jelzettelését; az év végéig az utóbbi években megjelent 1200 kötet került ki került ki zárt raktárból az olvasóterembe. Ezt a válogatást az új beszerzésekből folyamatosan bővítjük.

A Gyűjteményszervezési Osztály munkatársai az elektronikus katalógus adattisztítását és a rekordok egységesítését végezték, szkennelés alapján készültek a dokumentumleírások és az ellenőrzések is. Az előző években selejtezésre ítélt szláv anyagok (kb. 8000 tétel) raktári kiszedése folyamatos, állományból való törlésének adminisztrációjával együtt.

A Keleti Gyűjtemény munkatársai közül egy fő mindig helyben látta el a feladatokat, így a török kéziratok digitalizálása elkészült. Folyamatosan haladt a 2019-ben digitalizált Stein-fotók metadatokkal való ellátása, elkészült Kőrösi Csoma Sándor *Alexander-könyvek* című műve leghosszabb darabjának, a 4. számú könyvnek a fordítása. Szintén elkészült a Ligeti-hagyaték legfontosabb publikálatlan anyagának, a mongol–szabir szótárnak időarányos feldolgozása és magyar megfelelőikkel való ellátása.

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye munkatársai nagy erőket mozgattak meg a kéziratok katalógus online elérhetővé tételében. Elkészült Lukács György kéziratok hagyatékának feldolgozása és digitalizálása, mely lehetővé teszi a nyílt hozzáférésű elérését.

Az Akadémiai Levéltár munkatársai a zárva tartás alatt a törökbálinti raktárban dolgoztak folyamatosan, az eddig különböző szinteken és helyeken lévő levéltári anyagot egy helyre költöztették és rendezték.

2.2 SZERVEZET, SZERVEZETI VÁLTOZÁS, ORGANOGRAM

Az Akadémia vezetésének megbízásából az MTA Könyvtár és Információs Központ szakmai felügyeletét 2020. július 31-ig Vékás Lajos, 2020. augusztus 1-jétől Lamm Vanda, a MTA társadalomtudományi alelnöke irányításával az MTA Vezetői Kollégium Könyvtári Bizottsága látja el.

A bizottság a járványveszély miatt 2020 novembere helyett 2021. február 1-én ülésezett.

A könyvtár szervezeti egységei:

1. Igazgatóság

Főigazgató: Monok István, az MTA doktora, egyetemi tanár

Általános főigazgató-helyettes: Gaálné Kalydy Dóra

Informatikai főigazgató-helyettes: Holl András

Gazdasági igazgató: Baráth Eszter

Tudományos titkár: Molnár Andrea

Belső ellenőrzés: Szeidl Mihályné

2. Gyűjteményszervezési Osztály

vezetője: Nagy Ágnes

3. Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály

vezetője: Haffner Rita

4. Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

vezetője: Babus Antal, PhD

5. Keleti Gyűjtemény

vezetője: Kelecsényi Ágnes, PhD

6. Akadémiai Levéltár

igazgatója: Hay Diana, dr. unív.

7. Szakinformatikai Osztály

vezetője: Bilicsi Erika

8. Informatikai Üzemeltetési Osztály (2020. októberig)

vezetője: Holl András

9. EISZ Igazgatóság

igazgatója: Urbán Katalin (2020. október 31-ig)

2020. október 1-től az EISZ Igazgatóság vezetését Gaálné Kalydy Dóra általános főigazgató-helyettes látja el.

Beszerezési Osztály

vezetője: -

Intézményi Koordinációs Osztály

vezetője: Lencsés Ákos (2020. október 31-ig)

Szolgáltatásfejlesztési Osztály

vezetője: -

10. Gazdasági Osztály

gazdasági igazgató: Baráth Eszter

11. Magyar Tudományos Művek Tára

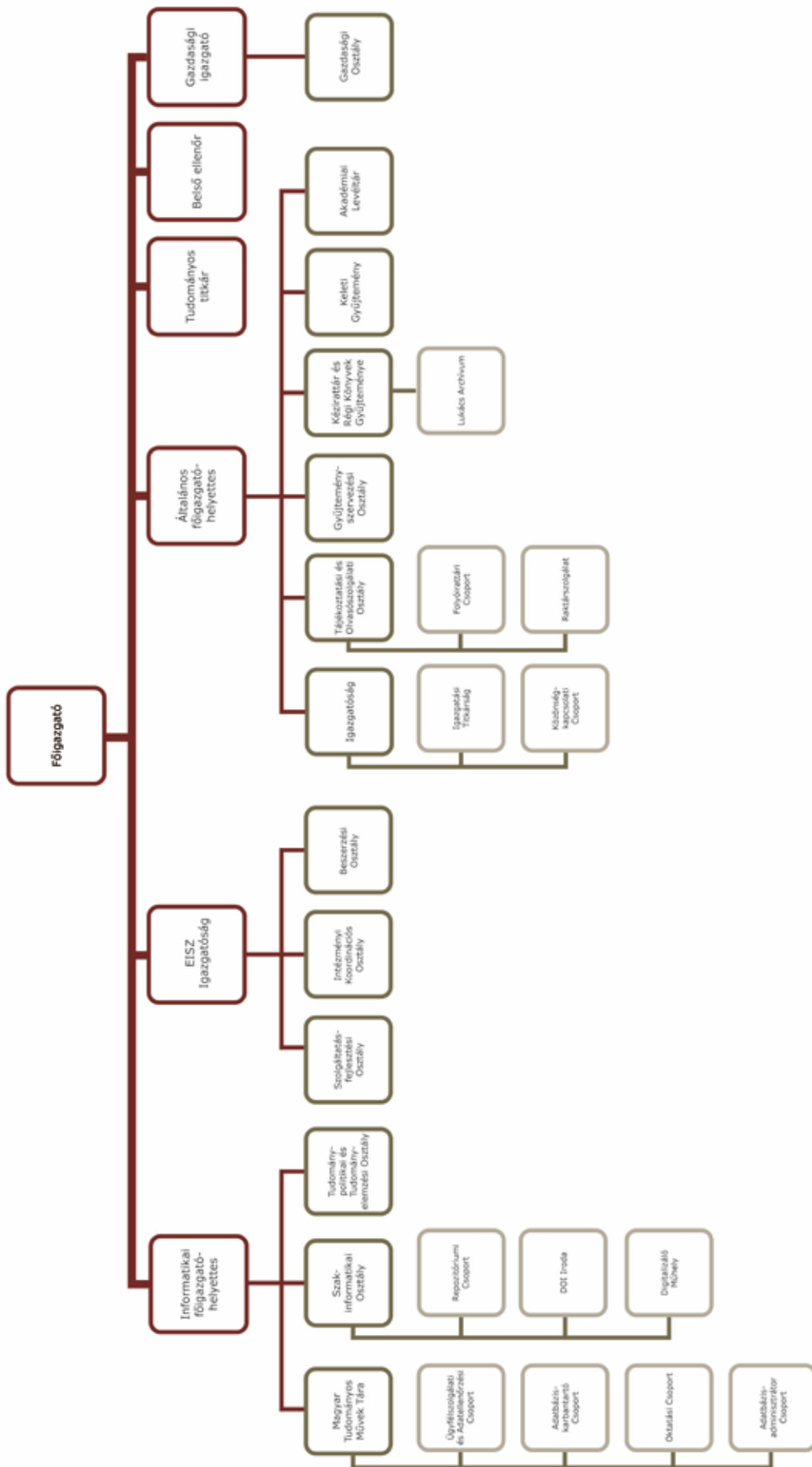
vezetője: Áts József

12. Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály

vezetője: Soós Sándor, PhD

A Közalkalmazotti Tanács elnöke Tömörny Pál, a reprezentatív létszámmal bíró szakszervezet vezetője Kürti Tímea Melinda (2020. október 31-ig).

MTA Könyvtár és Információs Központ organogram

2.3 MUNKATÁRSÁK

Személyi változások

Gyűjteményszervezési Osztály

Az osztályon tizenhat állandó munkatárs dolgozik, egy kolléga pedig megbízási szerződéssel látja el a szláv nyelvű nemzetközi cserekapcsolati és a francia nyelvű szerzeményezési feladatokat. Egyik kolléga jelenleg kisgyermekével otthon van.

Az év során a legtöbb személyi változás a gyarapítási területen történt: ezek egy része tervezett átalakítás volt, illetve a gyarapítással szembeni elvárások és feladatok változásából eredt. 2020. január 1-től a feldolgozó osztályvezető-helyettesi feladatokat újra Kasza Zsófia látja el. A gyarapítási rész osztályvezető-helyettese Kürti Tímea volt (július 31-ig), ezt követően Fejős Edina vette át feladatait (augusztus 1-től).

Kilépett:

Csík Eszter (nyugdíj)

Kiss Ildikó (nyugdíj)

Kürti Tímea (felmondás)

Belépett:

Németi Angéla – csere, 2020. júliusától 2020. decemberéig

Erdélyiné Gyöngyösi Adrienn – csere, 2020. november 1-től részmunkaidő (napi 4 óra)

Bereiné Vasas Andrea – feldolgozás, 2020. október 1-től

Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály

Az osztályon Kapecz Zsuzsa március 1-től teljes munkaidőben dolgozik, a ruhatári feladatok megszűntével digitalizálási és egyéb olvasószolgálati munkákban vesz részt. Nagy Zoltán raktáros elérte a nyugdíjogosultságot, 2020. december 28-tól felmentési idejét tölti.

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye kéziratos könyvtáros munkakörére kiírt állás pályázatot Kordács Noémi nyerte el, aki 2020. március 2-án lépett be.

Szakmai gyakorlat, közösségi szolgálat, önkéntesség

A Gyűjteményszervezési Osztályon 2020-ban az év elején még öt fő önkéntes, majd a vírushelyzet miatt az év végén már csak egy önkéntes kolléga segítségére támaszkodtunk. Önkénteseink voltak 2020-ban:

Bátonyi Viola

Buza Sándorné

Éger Veronika

Erdélyiné Gyöngyösi Adrienn (az év elején még önkéntesként, november 1-től részmunkaidős alkalmazottként)

Fazekas Andrásné (2020-ban teljes évben)

Szalisznyóné Pogány Katalin

Tábori Erzsébet

2020 szeptemberében Tóth Gabriella, A BME OMIKK segédkönyvtáros képzésének hallgatója 40 órás szakmai gyakorlatát töltötte a Gyűjteményszervezési Osztályon, ahol a munka minden fázisába bekapcsolódott a kollégák segítségével megismerte a főbb munkafolyamatokat és azok szakmai hátterét, illetve a kapcsolódó szabályzatokat. Gyakorlatának egy részét szeptember és október folyamán a Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztályon is végezte.

Kellner Dóra, az ELTE Könyvtár- és Információtudományi Intézetének hallgatója 2020. március 5. és május 20. között 80 órás szakmai gyakorlatát teljesítette a Keleti Gyűjteményben.

Hári Kata művészettörténet szakos egyetemi hallgató a Kézirattárban befejezte szakmai gyakorlatát. Munkájának eredménye *Művészettörténeti vonatkozású könyvek az Akadémiai Könyvtár alapító állományában* című dolgozata.

Kitüntetés

Urbán Katalin, az EISZ Titkárság igazgatója kapott október 23-án a **Magyar Arany Érdemkereszt** kitüntetésben részesült a hazai tudományos kutatásokat az elektronikus tartalomszolgáltatási rendszer fejlesztésével és működtetésével elősegítő, kimagasló színvonalú szakmai munkája elismeréseként.

Továbbképzés

Nagy Ágnes, a Gyűjteményszervezési Osztály vezetője 2020. február 11-én sikeresen vizsgázott, és megszerezte a közbeszerzési referens képesítést a Diamond Top Consult OKJ képzésén.

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztályról Kiss Ildikó és Tömöry Pál januárban részt vett az OSZK KI *Kutatástámogatás könyvtári környezetben* című akkreditált képzésén (6 napos képzés). A járvány időszakában az adatbázisszolgáltatók webináriumai módot nyújtottak a részletes tájékozódásra az ingyenesen elérhető szolgáltatásokról.

Munkajogi létszám	Intézet összesen (fő)
2020. január 1-én	119
évközi belépés	+9
évközi kilépés	-14
2020. december 31-én	114
2020. december 31-i redukált átlag statisztikai állományi létszám	109

A 2020. december 31-i munkajogi állományi létszámból:	Intézet összesen
Teljes munkaidőben foglalkoztatott	103
Részmunkaidőben foglalkoztatott	11
2020. december 31-i állományi létszám	116
2020. december 31-i redukált, éves átlag	109

Foglalkoztatás jogcíme	Teljes munkaidőre átszámított havi átlagbér (Ft)
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak állományi stat. létszáma 98 fő	333 274
Részmunkaidőben foglalkoztatottak állományi stat. létszáma 6 fő	216 908

Jubileumi jutalomban részesültek	Kifizetett jubileumi jutalom (Ft)
6 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott	8 896 400

Munkaügyi létszám (fő)		Munkavégzésre irányuló jogviszonyban állók						vállalkozó	összesen	4. oszlop-ból közalkalmazotti	4. oszlop-ból nő
		1. teljes munkaidős	2. részmunkaidős	3. részmunkaidős átszámítva	4.=1.+2	5.(4.-ből)	6.				
1	könyvtáros	64	5	3,5	69	11	0	69	69	56	
2	Felsőfokú végzettséggel rendelkező szakmai munkakörökben	informatikus, rendszerszervező	1	0	0	1	1	0	1	0	
		egyéb	12	2	1	14	5	0	14	0	
4	együtt (1-3.)	77	7	4,5	84	0	0	84	84	56	
5	könyvtáros, segédkönyvtáros, könyvtáros asszisztens	5	0	0	5	0	0	5	5	3	
6	Nem felsőfokú végzettségűek szakmai munkakörökben	2	0	0	2	0	0	2	2	0	
7	informatikus, rendszerszervező	6	0	0	6	0	0	6	6	0	
8	egyéb	13	0	0	13	0	0	13	13	3	
8	Együtt (5-7.)	13	0	0	13	0	0	13	13	3	
9	szakmai munkakörben összesen (4+8.)	90	7	4,5	97	0	0	97	97	59	
10	gazdasági, ügyviteli alkalmazott	13	3	1,5	16	4	0	16	16	9	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	műszaki, fenntartási	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12	egyéb	0	3	2,25	3	0	0	3	3	3	
13	Együtt (10-12.)	13	6	3,75	19	0	0	19	19	12	
14	Mindösszesen (9+13)	103	13	8,25	116	21	0	116	116	71	
15	Könyvtáros munkakörben dolgozók átszámítva teljes munkaidősre (= 1/1+1/3+5/1+5/3) (fő)										
16	Az összesből közalkalmazott (14. sorból)							116	116		
17.	Az összesből közfoglalkoztatott (14. sorból)								0		
18.	Önkéntesek száma										
19.	Kötelező közösségi szolgálatot teljesítő középiskolások száma										

A foglalkoztatott közalkalmazottak korösszetétele 2020. december 31-i tényleges állapotnak megfelelően										
Munkakör megnevezése a 150/1992. XI.20. Korm. rendelet szerint	35 év alattiak létszáma		35 – 62 évesek létszáma		63 – 70 évesek létszáma		70 év felettiak létszáma		Összesen	
	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított
Főkönyvtáros	7	7	40	39	5	5	0	0	52	51
Könyvtáros	8	8	21	19	5	4	0	0	34	31
Főlevéltáros	0	0	0	0	2	2	0	0	2	2
Levéltáros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Informatikus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Segédkönyvtáros	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
Segédlevéltáros	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Könyvtáros asszisztens	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Könyvtári/levéltári restaurátor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Könyvtári/levéltári könyvkötő, fotós	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Raktáros	0	0	8	8	0	0	0	0	8	8
Könyvtári szakmai munkakör összesen	15	15	74	71	12	11	0	0	101	97
Gazdasági, műszaki szakalkalmazott	1	1	9	8	1	1	0	0	11	10
Gazdasági, műszaki, igazgatás ügyintéző	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Szaktanácsadó	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisegítő alkalmazott	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nem könyvtári szakmai munkakör összesen	1	1	11	10	1	1	0	0	13	12
Intézet összesen	16	16	85	81	13	12	0	0	114	109

2.4 BELSŐ ELLENŐRZÉS

Elkészült a külső ellenőrzésekről készült beszámoló jelentés 2019. december 16. és 2020. január 15. között, melyet elküldtünk az MTA Ellenőrzési Főosztálynak. Ezután a belső ellenőrzésekről készült jelentés munkálatai folytak 2020. január 16. és február 15. között, melyet szintén az MTA Ellenőrzési Főosztálya kapott meg.

2020. február 16. és március 15. között az ellenőrzések intézkedési terveinek nyilvántartásba vétele történt meg. Az eszközök és források értékelési szabályzatát a belső ellenőr 2020. március 16. és április 15. között ellenőrizte.

Április–május hónapban a szervezeti és működési szabályzat 1. számú mellékletének (organogram) tanulmányozása történt meg, majd 2020. május 16. és június 15. között megtörtént a közbeszerzési szabályzat, annak függelékei, valamint a közbeszerzési terv ellenőrzése.

Június–július hónapban a belső ellenőrzés áttekintette az anyag- és eszközgazdálkodási szabályzatot.

2020. július 16. és augusztus 15. között került sor a rendezvényekkel és vendéglátással kapcsolatos reprezentációs szabályzat és mellékleteinek, valamint a teremhasználati szabályzat áttekintésére és ellenőrzésére.

A belső ellenőrzés augusztus–szeptember hónapokban vizsgálta az eszközök és források leltározási szabályzatát.

2020. szeptember 16. és október 15. között megtörtént a kockázatelemzés, mely alapját képezi a 2021. évi belső ellenőrzési munkaterv elkészítésének.

Október–november hónapban elkészült a 2021. évi belső ellenőrzési munkaterv a Pénzügyminisztérium kötelező táblázatai és előírásai szerint. Az elkészült tervet a belső ellenőrzés megküldte az MTA Ellenőrzési Főosztálynak, onnan került továbbításra a Pénzügyminisztériumnak.

November–decemberben történt a belső ellenőrzési feladatok lezárása, a zárlati munkák, valamint a külső ellenőrzésekről beszámoló jelentés elküldése az MTA Ellenőrzési Főosztálynak. Ez utóbbi feladat már áthúzódott 2021. januárra is.